

Sayı : E-18454353-100.04.02[100.04.02]-9118

02.06.2022

Konu : Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası İşleyiş  
Esaslarındaki Değişiklikler Hk. Duyuru

Sn. Yetkili

Borsamız Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda;

a) İşlem iptal taleplerinin telefon ve e-posta ile iletimine ek olarak işlem terminaleri aracılığıyla da iletilebilmesine yönelik uygulamanın BISTECH 2.17 sürüm güncellemesi ile devreye alınmasına,

b) 03/06/2022 tarihi itibarıyla;

- Hatalı emir/emirler dolayısıyla gerçekleşen işlem/işlemlerin iptali için aranılan kriterler arasında yer alan hatalı işlem iptaline konu olan işlem/işlemler dolayısı ile elde edilecek minimum zarar tutarının,

- Normal Seans işlemleri için; tam iş günü 17:30'dan önce (yarım iş günü 12:00'den önce yapılan başvurularda) minimum 50.000 TL, tam iş günü 17:30 ve sonrasında (yarım iş günü 12:00 ve sonrasında) yapılan başvurularda minimum 200.000 TL,
- Akşam seansı işlemleri için yapılan başvurularda minimum 50.000 TL

olarak belirlenmesine,

- Pay, BIST 30, BIST Likit Banka ve BIST Banka Dışı Likit 10 Endeks vadeli işlem sözleşmelerinde %10 olan günlük fiyat değişim limitlerinin VİOP Prosedüründe de dipnot şeklinde ifade edilmesine,

- Elektrik vadeli işlem sözleşmelerinde günlük fiyat değişim limitlerinin %20'ye çıkarılmasına,

- VİOP Prosedürü yazımının sadeleştirmesine yönelik olarak ekteki karşılaştırma cetvelinde yer verilen revizyonların yapılmasına

karar verilmiştir.

Bu kapsamda, VİOP Prosedürü'nde ilgili tarihlerden itibaren geçerli olacak şekilde Ek-1'de yer alan değişiklikler yapılacaktır. Prosedürün güncel haline Borsamız internet sitesindeki "Kurumsal" başlığı "Borsa İstanbul Hakkında" bölümü "Mevzuat" alt başlığındaki "Prosedürler" sayfasından (<https://www.borsaistanbul.com/tr/sayfa/146/prosedurler>) ulaşılabilir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Korkmaz ERGUN  
Genel Müdür  
Yönetim Kurulu Üyesi

Ek:

- 1 - VIOP Prosedürü Güncellemesine İlişkin Değişiklikler (5 Sayfa)
- 2 - İngilizce Duyuru Metni (6 Sayfa)

Dağıtım:

Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Üyelerine

**Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.**

Doğrulama Kodu: 560353A3-5F85-4389-8353-03FBD7EBE14C

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/bist-ebys>

Adres: Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No:4 34467 Sarıyer/ STANBUL

Telefon: (212) 298 21 00

Faks: (212) 298 25 00

KEP Adresi : [borsaistanbul@hs03.kep.tr](mailto:borsaistanbul@hs03.kep.tr)

Bilgi için: Tuğçe TOKEM

GÜRSÖZ

Türev Piyasalar Sistem

Geliştirme Servisi Yöneticisi



### Ek-3: VİOP Prosedürü Güncellemesine İlişkin Değişiklikler

| MEVCUT METİN  | REVİZE METİN  |
|---|---|
| <p><b>14. Gruplandırma Uygulaması</b></p> <p>Sistem, emir işleme ve hız kapasitesinden optimum düzeyde yararlanılabilmesi amacıyla iki adet gruptan oluşmakta olup, işlem gören tüm sözleşmeler bu iki gruba dağıtılmıştır.</p> <p><b>Grup 1:</b> <del>AEFES AKBNK ALKIM ARCLK ASELS BIMAS CCOLA DOHOL ECILCEKGYO ENJSA EREGL FROTO GARAN GUBRF HALKB HEKTS ISCTR ISFINISGYO</del> dayanak varlıkları üzerine işleme açılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri</p> <p><b>Grup 2:</b> <del>Grup 1 dışında kalan diğer tüm vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri</del></p> <p>...</p>  | <p><b>14. Gruplandırma Uygulaması</b></p> <p>Sistem, emir işleme ve hız kapasitesinden optimum düzeyde yararlanılabilmesi amacıyla iki adet gruptan oluşmakta olup, işlem gören tüm sözleşmeler bu iki gruba dağıtılmıştır.</p> <p>...</p>  |
| <p><b>19. İşlem İptali</b></p> <p>...</p> <p>iv. Hatalı İşlem İptaline Konu Olan İşlem/İşlemler Dolayısıyla Elde Edilen Minimum Zarar Tutarı: Referans fiyat ile hatalı işlem iptaline konu olan işlem/işlemlerin fiyatları karşılaştırılarak hesaplanan zarar tutarının tam iş günü normal seans işlemleri için 17:30'dan önce, yarım iş günü normal seans işlemleri için 12:00'den önce yapılan başvurularda minimum <b>25.000</b> TL, tam gün normal seans işlemleri için 17:30 ve sonrasında, yarım iş günü normal seans işlemleri için 12:00 ve sonrasında yapılan başvurularda minimum <b>100.000</b> TL, akşam seans işlemleri için yapılan başvurularda minimum <b>25.000</b> TL olması gerekir.</p> <p>...</p> | <p><b>19. İşlem İptali</b></p> <p>...</p> <p>iv. Hatalı İşlem İptaline Konu Olan İşlem/İşlemler Dolayısıyla Elde Edilen Minimum Zarar Tutarı: Referans fiyat ile hatalı işlem iptaline konu olan işlem/işlemlerin fiyatları karşılaştırılarak hesaplanan zarar tutarının tam iş günü normal seans işlemleri için 17:30'dan önce, yarım iş günü normal seans işlemleri için 12:00'den önce yapılan başvurularda minimum <b>50.000</b> TL, tam gün normal seans işlemleri için 17:30 ve sonrasında, yarım iş günü normal seans işlemleri için 12:00 ve sonrasında yapılan başvurularda minimum <b>200.000</b> TL, akşam seans işlemleri için yapılan başvurularda minimum <b>50.000</b> TL olması gerekir.</p> <p>...</p> |

|   |  |
|---|--|
| <p>ç) Yukarıda belirtilen şartları sağlayan hatalı işlem iptal talepleri işleme taraf olan üyelerden biri ya da her ikisi <b>aracılığıyla</b> viop@borsaistanbul.com e-posta adresine iletilir. Üyeler 0212 298 24 27 numaralı telefon (3 tuşlanarak) yoluyla VİOP'a bilgi de verebilir ancak bu durumda iptal başvurusunun geçerli olması için gerekli bilgilerin viop@borsaistanbul.com e-posta adresine de iletilmesi gerekir.</p> <p>...</p>  | <p>ç) Yukarıda belirtilen şartları sağlayan hatalı işlem iptal talepleri işleme taraf olan üyelerden biri ya da her ikisi <b>tarafından İşlem Terminalleri (TW, Omnet API) aracılığıyla veya</b> viop@borsaistanbul.com e-posta adresine iletilir. <b>Akşam seansında gerçekleşen işlemlere ilişkin iptal talepleri sadece e-posta ile iletilir.</b> Üyeler 0212 298 24 27 numaralı telefon (3 tuşlanarak) yoluyla VİOP'a bilgi de verebilir ancak bu durumda iptal başvurusunun geçerli olması için gerekli bilgilerin viop@borsaistanbul.com e-posta adresine de iletilmesi gerekir.</p> <p>...</p>  |
| <p><b>32. Emir İptali</b></p> <p>...</p> <p><del>BIST30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri dışındaki sözleşmelerde</del> piyasa yapıcı olanlar için piyasa yapıcı olunan sözleşmelerdeki piyasa yapıcı hesapların gerçekleştirdikleri emir iptalleri İradi Emir İptal Ücreti hesaplamasından muaf tutulur.</p> <p>...</p>   | <p><b>32. Emir İptali</b></p> <p>...</p> <p>Piyasa yapıcı olanlar için piyasa yapıcı olunan sözleşme <b>sınıflarında</b> piyasa yapıcı hesapların gerçekleştirdikleri emir iptalleri İradi Emir İptal Ücreti hesaplamasından muaf tutulur.</p> <p>...</p>  |
| <p><b>44.7. Piyasa Yapıcılara Tahsis Edilecek Kullanıcılar</b></p> <p>...</p> <p>Piyasa yapıcılara sadece piyasa yapıcı hesaplar üzerinden ve piyasa yapıcı oldukları sözleşmelere emir göndermek üzere tahsis edilen Piyasa Yapıcı FixAPI veya OUCH kullanıcıları tahsis edilir. Bu kullanıcılardan ilgili düzenlemelere aykırı olarak işlem yapıldığının veya emir iletildiğinin tespit edilmesi halinde, sahip olunan Piyasa Yapıcı FixAPI terminaline, aykırılığın devam ettiği gün sayısı ile orantılı olarak, ilgili kullanıcı tipinin en yüksek aylık kullanım ücretinin %50 fazlası tahakkuk ettirilecektir.</p> <p>...</p> | <p><b>44.7. Piyasa Yapıcılara Tahsis Edilecek Kullanıcılar</b></p> <p>...</p> <p>Piyasa yapıcılara sadece piyasa yapıcı hesaplar üzerinden ve piyasa yapıcı oldukları sözleşmelere emir göndermek üzere tahsis edilen Piyasa Yapıcı FixAPI veya OUCH kullanıcıları tahsis edilir. Bu kullanıcılardan ilgili düzenlemelere aykırı olarak işlem yapıldığının veya emir iletildiğinin tespit edilmesi halinde, sahip olunan Piyasa Yapıcı FixAPI <b>ve OUCH</b> terminaline, aykırılığın devam ettiği gün sayısı ile orantılı olarak, ilgili kullanıcı tipinin en yüksek aylık kullanım ücretinin %50 fazlası tahakkuk ettirilecektir.</p> <p>...</p> |
| <p><b>EK-1: BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASINDA İŞLEM GÖREN SÖZLEŞME ÖZELLİKLERİ</b></p> <p>...</p> <p>B. Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri</p> <p>...</p>   | <p><b>EK-1: BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASINDA İŞLEM GÖREN SÖZLEŞME ÖZELLİKLERİ</b></p> <p>...</p> <p>B. Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri</p> <p>...</p>  |

|  |   |
|--|---|
| Baz Fiyat ve Günlük Fiyat Değişim Limiti | Baz fiyat, günlük fiyat değişim limitlerinin hesaplanmasında kullanılan ve sözleşmenin işleme açıldığı gün Uzlaşma Fiyatı Komitesi tarafından belirlenen fiyat, diğer işlem günleri için ise bir önceki günün uzlaşma fiyatıdır.<br><br>Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın $\pm\%20$ 'sidir. Bu yöntemle hesaplanan alt veya üst limitin fiyat adımına tekabül etmemesi halinde üst limit bir alt fiyat adımına, alt limit ise bir üst fiyat adımına yuvarlanır. |
|--|---|

...

- D. BIST 30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri  
E. BIST Likit Banka Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri  
F. BIST Banka Dışı Likit 10 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeler

...

|  |   |
|--|---|
| Baz Fiyat ve Günlük Fiyat Değişim Limiti | Baz fiyat, günlük fiyat değişim limitlerinin hesaplanmasında kullanılan ve sözleşmenin işleme açıldığı gün Uzlaşma Fiyatı Komitesi tarafından belirlenen fiyat, diğer işlem günleri için ise bir önceki günün uzlaşma fiyatıdır. Akşam seansında işlem gören sözleşmelerin baz fiyatı, normal seans sonunda hesaplanan uzlaşma fiyatıdır.<br><br>Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın normal seansta $\pm\%15$ 'i, akşam seansında $\pm\%3$ 'üdür. Bu yöntemle hesaplanan alt veya üst limitin fiyat adımına tekabül etmemesi halinde üst limit bir alt fiyat adımına, alt limit ise bir üst fiyat adımına yuvarlanır. |
|--|---|

|  |  |
|--|--|
| Baz Fiyat ve Günlük Fiyat Değişim Limiti | Baz fiyat, günlük fiyat değişim limitlerinin hesaplanmasında kullanılan ve sözleşmenin işleme açıldığı gün Uzlaşma Fiyatı Komitesi tarafından belirlenen fiyat, diğer işlem günleri için ise bir önceki günün uzlaşma fiyatıdır.<br><br>Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın $\pm\%20$ 'sidir(*). Bu yöntemle hesaplanan alt veya üst limitin fiyat adımına tekabül etmemesi halinde üst limit bir alt fiyat adımına, alt limit ise bir üst fiyat adımına yuvarlanır. |
|--|--|

**(\*) 12/03/2020 tarihli ve 2020/20 sayılı Borsamız Duyurusu ile paya dayalı vadeli işlem sözleşmelerinde uygulanan günlük fiyat değişim limitleri ikinci bir duyuruya kadar geçerli olmak üzere  $\pm\%10$  olarak uygulanmaktadır.**

...

- D. BIST 30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri  
E. BIST Likit Banka Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri  
F. BIST Banka Dışı Likit 10 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeler

...

|  |   |
|--|---|
| Baz Fiyat ve Günlük Fiyat Değişim Limiti | Baz fiyat, günlük fiyat değişim limitlerinin hesaplanmasında kullanılan ve sözleşmenin işleme açıldığı gün Uzlaşma Fiyatı Komitesi tarafından belirlenen fiyat, diğer işlem günleri için ise bir önceki günün uzlaşma fiyatıdır. Akşam seansında işlem gören sözleşmelerin baz fiyatı, normal seans sonunda hesaplanan uzlaşma fiyatıdır.<br><br>Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın normal seansta $\pm\%15$ 'i (*), akşam seansında $\pm\%3$ 'üdür. Bu yöntemle hesaplanan alt veya üst limitin fiyat adımına tekabül etmemesi halinde üst limit bir alt fiyat adımına, alt limit ise bir üst fiyat adımına yuvarlanır. |
|--|---|

...

U. Yıllık Baz Yük Elektrik Vadeli İşlem Sözleşmeleri  
V. Üç Aylık (Çeyreklik) Baz Yük Elektrik Vadeli İşlem Sözleşmeleri  
W. Baz Yük Elektrik Vadeli İşlem Sözleşmeleri

...

|  |  |
|--|--|
| Baz Fiyat ve Günlük Fiyat Değişim Limiti | Baz fiyat, günlük fiyat değişim limitlerinin hesaplanmasında kullanılan ve sözleşmenin işleme açıldığı gün Uzlaşma Fiyatı Komitesi tarafından belirlenen fiyat, diğer işlem günleri için ise bir önceki günün uzlaşma fiyatıdır.<br><br>Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın $\pm\%10$ 'udur. Bu yöntemle hesaplanan alt veya üst limitin fiyat adımına tekabül etmemesi halinde üst limit bir alt fiyat adımına, alt limit ise bir üst fiyat adımına yuvarlanır. |
|--|--|

...

**EK-2: PAZAR TANIMLARI LİSTESİ**

| PAZAR KODU/ADI | PAZAR SEGMENT KODU/ADI | DAYANAK VARLIK |
|----------------|------------------------|----------------|
|----------------|------------------------|----------------|

...

**EK-10: NORMAL SEANS PİYASA YAPICILARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ**

| Pazar Segmenti | Sorumlu Olunan Sözleşmeler | Spread Şartları** | Piyasada Bulunma Oranları*** |
|----------------|----------------------------|-------------------|------------------------------|
|----------------|----------------------------|-------------------|------------------------------|

**(\*) 12/03/2020 tarihli ve 2020/20 sayılı Borsamız Duyurusu ile pay endeksine dayalı vadeli işlem sözleşmelerinde uygulanan günlük fiyat değişim limitleri ikinci bir duyuruya kadar geçerli olmak üzere  $\pm\%10$  olarak uygulanmaktadır.**

...

U. Yıllık Baz Yük Elektrik Vadeli İşlem Sözleşmeleri  
V. Üç Aylık (Çeyreklik) Baz Yük Elektrik Vadeli İşlem Sözleşmeleri  
W. Baz Yük Elektrik Vadeli İşlem Sözleşmeleri

...

|  |   |
|--|---|
| Baz Fiyat ve Günlük Fiyat Değişim Limiti | Baz fiyat, günlük fiyat değişim limitlerinin hesaplanmasında kullanılan ve sözleşmenin işleme açıldığı gün Uzlaşma Fiyatı Komitesi tarafından belirlenen fiyat, diğer işlem günleri için ise bir önceki günün uzlaşma fiyatıdır.<br><br>Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın $\pm\%20$ 'sidir. Bu yöntemle hesaplanan alt veya üst limitin fiyat adımına tekabül etmemesi halinde üst limit bir alt fiyat adımına, alt limit ise bir üst fiyat adımına yuvarlanır. |
|--|---|

...

**EK-2: PAZAR TANIMLARI LİSTESİ**

**Tabloda 105/VİOP Pay Türev Pazarı için “Dayanak Varlık” kolonunda pay kodlarının yazılması uygulaması sonlandırılmıştır.**

**EK-10: NORMAL SEANS PİYASA YAPICILARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ**

**Tabloda, Pay Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri için “Sorumlu Olunan Sözleşmeler” kolonunda pay kodlarının yazılması uygulaması sonlandırılmıştır.**

|   |                       |  |  |  |                             |                             |   |                               |   |
|---|-----------------------|--|--|--|-----------------------------|-----------------------------|---|-------------------------------|---|
| ...   |                       |  |  |  |                             |                             |   |                               |   |
| <b>EK-11: NORMAL SEANS PİYASA YAPICILARIN HAKLARI</b>   |                       |  |  |  |                             |                             |   |                               | <b>EK-11: NORMAL SEANS PİYASA YAPICILARIN HAKLARI</b>   |
| <b>Pazar Segmenti</b>   | <b>Dayanak Varlık</b> | <b>PY Portföy Hesabı Borsası Payı İndirimi</b> | <b>PY Faaliyeti Yürütülen Müşteri Hesabı Borsası Payı İndirimi</b> | <b>İradi Emir İptal Ücreti Muafiyeti (PY Hesapları İçin)</b> | <b>Gelir Paylaşım Oranı</b> | <b>İşlem Hacı Katsayısı</b> | <b>Piyasada Bulunma Oranı Katsayısı</b> | <b>Bağlantı Avantajları *</b> | <b><u>Tabloda, Pay Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri için “Dayanak Varlık” kolonunda pay kodlarının yazılması uygulaması sonlandırılmıştır.</u></b>                        |
| ...   |                       |  |  |  |                             |                             |   |                               |   |
| <b>EK-18: BORSA İSTANBUL A.Ş. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI PROSEDÜRÜ REVİZYON KARŞILAŞTIRMA TABLOSU</b> |                       |  |  |  |                             |                             |   |                               | <b>EK-18: BORSA İSTANBUL A.Ş. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI PROSEDÜRÜ REVİZYON KARŞILAŞTIRMA TABLOSU</b>   |
| <i>Ekte yer alan karşılaştırma tabloları kaldırılmıştır.</i>  |                       |  |  |  |                             |                             |   |                               | <b><u>Revizyon Karşılaştırma tabloları, “Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Prosedürü Revizyon Karşılaştırma Tabloları” dokümanında yer almaktadır.</u></b> |

**Not: Prosedür Ek-2, Ek-10 ve Ek-11’den çıkartılan pay kodlarına ilişkin bilgiler Borsa İstanbul internet sitesinde yer alacaktır.**